

Fond
otvoreno društvo
Bosna i Hercegovina

Open
Society Fund
Bosnia & Herzegovina

**TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
BOSNA I HERCEGOVINA**

Analiza provedbe Strategije za borbu protiv korupcije 2009-2014

Treći periodični izvještaj

Decembar 2011.

AKTIVNOSTI PREDVIĐENE AKCIONIM PLANOM STRATEGIJE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE 2009-2014

KOJE SU TREBALE BITI IZVRŠENE PREMA NAVEDENOM ROKU IZVEDBE

SPECIFIČNA MJERA	ROK IZVEDBE	ZADUŽENA INSTITUCIJA	POKAZATELJ IMPLEMENTACIJE	TRENUTNO STANJE
1. Izgradnja kapaciteta Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije				
1.1 Razvoj i usvajanje pravnog okvira za rad Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (u daljem tekstu Agencija); za koordinaciju provedbe državne Strategije za borbu protiv korupcije (u daljem tekstu Strategije), za programime Agencije za prevenciju i edukaciju.	Do januara 2010. god. – usvajanje Zakona Jun 2010. god.	Vijeće ministara BiH, Parlamentarna skupština BiH (u daljem tekstu PS BiH) Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije	Usvojen Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. Usvojeni pravilnici Agencije, podzakonski akti o koordinaciji provedbe Strategije, o programima prevencije i edukacije, i objavljeni u Službenom glasniku.	Iako je Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije stupio na snagu 2009. godine, u ovome trenutku još uvijek nije donesen neophodni Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji (kojim bi se omogućilo kadrovsko popunjavanje Agencije sa uposlenicima u statusu državnih službenika i zaposlenika). Isto vrijedi i za druge podzakonske akte o radu Agencije čije donošenje je bilo planirano unutar ovog strateškog cilja. Važno je napomenuti kako je još u ranijem periodu, tačnije 25.05.2011. godine Vijeće ministara naložilo Agenciji da dostavi: (a) Informaciju o implementaciji Akcionog plana Strategije BiH za borbu protiv korupcije i (b) Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Agencije. Ovom zahtjevu Vijeća ministara BiH nije udovoljeno do trenutka nastanka izvještaja.
1.2 Obezbjedivanje materijalnih preduslova za rad Agencije, uključujući, no ne ograničavajući se samo na slijedeće: Uredski prostor, namjenski budžet.	Decembar 2010. god.	Vijeće ministara BiH	Ured Agencije je uspostavljen; budžet osiguran iz stavke u budžetu predviđene za osnivanje novih institucija.	U prethodnom periodu je posebnom odlukom Vijeća ministara BiH određeno da će sjedište Agencije biti na području grada Istočno Sarajevo. Ovo važno pitanje još uvijek nije riješeno. Agencija i dalje koristi privremeni smještaj u okviru službenih prostorija Državne agencije za istrage i zaštitu BiH i Ministarstva sigurnosti/bezbjednosti BiH. Finansiranje rada agencije u trenutnim kapacitetima se zasniva na odlukama o privremenom finansiranju institucija BiH. Istovremeno, postojeća projekcija budžeta institucija BiH za period

				<p>2011-2012 koji je sačinilo ministarstvo finansija i trezora BiH, predviđa finansijska sredstva za ukupno 24 zaposlenika Agencije, što se ne može smatrati dovoljnim brojem izvršilaca ako se uzmu u obzir njezine nadležnosti. Isto tako, u ovom trenutku nisu rješena pitanja izmjene dinamičkog plana za finansiranje za radne pozicije koje ranije nisu bile planirane, što je relevantno za određivanje koeficijenata za isplatu plaća, naknada za odvojeni život i smještaj, troškova edukacije i dr. Što je vrlo važno, Agencija ne raspolaže sa vlastitom tehničkom opremom, jer u dosadašnjem periodu postojanja Agencije nisi raspisivane javne nabavke za ovu svrhu.</p>
<p>1.3 Zapošljavanje potrebnog osoblja Agencije u cilju omogućavanja početka učinkovitog obavljanja rada.</p>	<p>Jun 2010. god.</p>	<p>Agencija, PSBiH, ADS</p>	<p>Imenovan direktor i zamjenik, kao i drugo ključno osoblje, pomoćno osoblje zaposleno.</p>	<p>Nakon usvajanja Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, egzistirala su privremena rješenja upravljanja ovim tijelom u formi imenovanja vršioca dužnosti Direktora i imenovanja nekolicine uposlenika po osnovu ugovora o djelu. Nakon dužeg perioda čekanja da se odlučnije započne sa aktivnostima na ostvarenju ove strateške mjere, Parlamentarna skupština BiH je na V. sjednici Predstavničkog doma od 14.07.2011., te IV. sjednici Doma naroda od 28.07.2011. godine, na prijedlog Komisije za izbor i praćenje rada Agencije, donijela Odluku o imenovanju Direktora i dva zamjenika direktora Agencije. Imenovanje ključnog osoblja Agencije će se provesti po donošenju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Proceduru oglašavanja upražnjenih radnih mjesta i prijema državnih službenika će na zahtjev Agencije provesti Agencija za državnu službu BiH. Što se tiče pomoćnog i tehničkog osoblja u Agenciji, ono ima status zaposlenika na koje se primjenjuju odredbe Zakona o radu u institucijama BiH. Upošljavanje pomoćnog i tehničkog osoblja Agencije je također uvjetovano donošenjem Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i</p>

				sistematizaciji radnih mjesta.
1.4 Uspostaviti učinkovite programe obuke u cilju povećanja kompetentnosti osoblja Agencije, kako bi svoje poslove obavljali na učinkovit i profesionalan način.	Decembar 2010. god.	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije	Postojanje i provođenje programa obuke; Postotak osoblja Agencije je uspješno završilo obuku.	U situaciji kada nisu ispunjene elementarne pretpostavke za funkcionalno djelovanje Agencije, koje se ogledaju u ranije naznačenim nedostacima interne pravne arhitekture, nedovoljnih finansijskih i drugih sredstava za rad, nije moguće govoriti o ovom vrlo važnom segmentu njezinog rada. Trenutno ne postoji Plan obuke i edukacije uposlenika Agencije. Važno je <i>de lege ferenda</i> naznačiti kako unutar ovog internog pravnog akta Agencije trebaju biti inkorporirani i sadržaji obuke uposlenika na temu integriteta.
1.5 Usvojiti Kodeks ponašanja Agencije i definirati standarde ponašanja osoblja Agencije.	Decembar 2010. god.	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije	Kodeks ponašanja Agencije je usvojen i objavljen u Službenom glasniku.	Pitanje donošenja Kodeksa ponašanja zaposlenih u Agenciji je adresirano na nekoliko mjesta unutar Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. U principu, Direktor agencije je zadužen da donese ovaj vrlo važan akt, na čiji sadržaj Vijeće ministara BiH daje svoju saglasnost prije objavljivanja u Službenom glasniku BiH, odnosno, njegovog stupanja na snagu. Postojale su određene aktivnosti da se Kodeks usvoji, ali u ovom trenutku cjelokupna procedura kako je uređuje zakon nije provedena do kraja.
1.6 Izraditi i usvojiti sve relevantne smjernice, standardne radne procedure i uputstva za osoblje Agencije.	Decembar 2010. god.	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije	Izrađene i usvojene sve relevantne smjernice, standardne radne procedure i uputstva za uposlenike Agencije. Određene smjernice, za koje to bude prikladno, će biti dostupne putem web stranice Agencije.	Uzimajući u obzir da Agencija još uvijek nije usvojila temeljne pravne akte kojima bi se uspostavila interna organizacija i uredila druga srodna pitanja, nije realno očekivati ni da ovaj segment funkcionisanja Agencije u ovom trenutku bude uspostavljen. Inače, Smjernice rada, radne procedure i uputstva rada osoblja Agencije trebaju prema svojoj strukturi i funkcionalnom usmjerenju uspostaviti uzajamnu vezu između odgovornosti, integriteta, transparentnosti i javnosti

				rada Agencije.
2. Prevencija korupcije				
2.1 Razviti i usvojiti Program moderniziranja javnog sektora s ciljem jačanja javnog sektora u BiH, kako bi isti obavljao svoju funkciju na učinkovitiji, pouzdaniji i predvidiv način.	Novembar 2010. god.	Vijeće ministara BiH, Agencija, Ured koordinatora za reformu javne uprave	Vijeće ministara BiH je usvojilo Program moderniziranja javnog sektora.	Ova strateška mjera se istovremeno realizira na dva odvojena ali uzajamno povezana područja. Kao osnov kreiranja programa moderniziranja javnog sektora se uzima Akcioni plan za provedbu Strategije reforme javne uprave po kojem je postupao Ured koordinatora za reformu javne uprave. U ovom trenutku je predmetni plan revidiran i usvojen od strane Vijeća ministara BiH na sjednici od 14.06.2011. U revidiranom akcionom planu prevencija korupcije zauzima posebno mjesto. Konkretno mjere i aktivnosti su usmjerene na jačanje koapaciteta za borbu protiv korupcije u državnoj službi. Pitanje sukoba interesa je također važan segment revidiranog Akcionog plana. Kako bi se oba dokumenta (revidirani Akcioni plan i Akcioni plan uz Strategiju za borbu protiv korupcije) sveobuhvatno i usklađeno implementirala, nadležne institucije (Ured državnog koordinatora za reformu javne uprave i Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije) su uspostavile saradnju i dogovorile aktivnosti na realizaciji planiranih mjera i aktivnosti jer se radi o dva komplementarna dokumenta. U vezi revidiranog Akcionog plana za reformu javne uprave vrijedi spomenuti i projektni zadatak „Izgradnja kapaciteta za borbu protiv korupcije u strukturama državne službe u BiH“ Ureda državnog koordinatora kojim se trebaju ojačati mehanizmi implementacije revidiranog Akcionog plana.
2.2 Analiza provedbe Zakona o slobodi pristupa informacijama u svim institucijama na svim nivoima u BiH.	August 2010. god.	Agencija, sva ministarstva i druge institucije vlasti na svim nivoima	Sve javne institucije na svim nivoima posjeduju i analizirali su svoje procedure za slobodu pristupa informacijama. Izvještaji su poslali	Analiza provedbe ove strateške mjere bi se mogla sažeti u ocjeni kako je potpuna uspostava i funkcionisanje Agencije neophodan uvjet za početak aktivnosti povezanih sa procjenom

			Agenciji i Vijeću ministara BiH.	efikasnosti zakona o slobodi pristupa informacijama na svim nivoima vlasti u BiH. Sudeći prema odgovorima pojedinih institucija, one su načelno zadovoljne funkcioniranjem zakonskih odredbi o slobodi pristupa informacijama u praksi. Ipak, Akcionim planom se traži od Agencije da provodi ove analize i (vjerovatno) poduzima određene aktivnosti na unaprijeđenju pravnog okvira u ovoj oblasti.
2.3 Uspostaviti otvorene komunikacijske kanale u insitucijama na svim nivoima vlasti u BiH u cilju davanja poticaja klijentima ili državnim službenicima da izvijeste o korupciji (indikativni spisak komunikacijskih kanala može sadržavati zapečaćene sandučice za poštu, telefonsku liniju posebne namjene, određenu e-mail adresu).	Juli 2010. god.	Agencija, sva ministarstva i druge institucije vlasti na svim nivoima	Zapečaćeni sandučići za poštu; telefonske linije posebne namjene; određena e-mail adresa za prijave od strane pojedinaca – uključujući i mogućnost anonimnih pritužbi.	Osim činjenice da Agencija nije funkcionalna u svom radu, poduzimanje konkretnih aktivnosti na realizaciji ove strateške mjere je opterećeno i drugim poteškoćama. Naime, na nižim nivoima vlasti su u ranijem periodu doneseni političko-pravni dokumenti koji se odnose na borbu protiv korupcije. Na osnovu tih dokumenata su poduzimane određene aktivnosti koje bi se mogle podvesti pod realizaciju ove strateške mjere. Međutim, stvaranje sveukupnog poticajnog ambijenta za prijavljivanje korupcije putem konkretnih mehanizama (poštanski sandučići, telefonske linije, adrese elektronske pošte i dr.) sa ujednačenim standardima bi zaista trebao biti jedan od zadataka Agencije u narednom periodu. Do tada se i dalje može govoriti o zasebnom, parcijalnom i neujednačenom ostvarenju ove strateške mjere.
2.4. Kreirati propise/procedure o zaštiti osoba koje upozoravaju na korupciju i politiku institucija vlasti kojom će se garantirati da ni jedan državni službenik ili klijent javne administracije, koji u dobroj namjeri prijavi nepravilnost, neće zbog toga biti kažnjen.	Decembar 2010. god.	Agencija, Vijeće ministara BiH	Izrađeni propisi/procedure o zaštiti osoba koje upozoravaju na korupciju	Strategija i Akcioni plan nominiraju Agenciju i Vijeće ministara BiH kao odgovorne institucije za realizaciju ove strateške mjere. S obzirom na dostavljene odgovore, ne može se steći zaključak kako su poduzimane neke aktivnosti na realizaciji ove mjere. Inače se radi o vrlo važnom segmentu anti-koruptivnih nastojanja, koji je u ovim dokumentima adresiran na nekoliko različitih mjesta. To indirektno ukazuje da se zaštita osoba koje bona fide prijavljuju korupciju namjerava ostvariti mjerama

				krivičnog, upravnog, građanskog i drugih grana prava. Očekivati je da Agencija u narednom periodu započne sa aktivnostima na realizaciji ove strateške mjere.
2.6 Sve institucije na svim nivoima u BiH trebaju pripremiti vlastiti Plan djelovanja protiv korupcije.	Juli 2010. god.	Agencija, sva ministarstva, institucije vlasti na svim nivoima	Donešeni planovi Agencija dobiva godišnje izvještaje o provedbi.	Uzmu li se u obzir indikatori ostvarenja ove strateške mjere može se konstatovati kako je ona realizirana polovično, neujednačeno i često samoinicijativno. Naime, u uslovima kada Agencija nije počela sa svojim radom u punom kapacitetu, pojedine institucije na različitim nivoima vlasti su samostalno donosile ili inicirale donošenje svojih planova djelovanja protiv korupcije. Neki od primjera takvih planova su Akcioni plan za borbu protiv korupcije na području USK, Antikorupcioni plan Kantona Sarajevo i dr. S druge strane, druga tijela vlasti uopće nisu upoznata sa ovom obavezom iz Strategije i Akcionog plana. To neusumnjivo upućuje na zaključak kako je odgovornost za realizaciju ove strateške mjere dominantno na Agenciji koja treba ujednačiti praksu donošenja planova djelovanja protiv korupcije u svim institucijama u BiH.
2.10 Inspeksijski organi trebaju postati jedna od ključnih tačaka za saradnju sa Agencijom.	Januar 2011. god.	Agencija, Vijeće ministara BiH BiH, inspeksijski organi	Definirani su kontakti unutar vladinih institucija; osobe za kontakte svakodnevno sarađuju sa Agencijom.	Jedna od vrlo važnih zadaća Agencije se tiče uspostavljanja saradnje sa svim institucijama koje mogu doprinijeti u prevenciji i borbi protiv korupcije u BiH. To se posebno odnosi na inspeksijske organe koji imaju vrlo važnu ulogu u ovom procesu. Trenutno ne postoje pokazatelji implementacije ove strateške mjere.
2.17 Organizirati seriju seminara i radionica sa privrednim subjektima u cilju identificiranja oblasti i prakse koje otežavaju efikasno tržišno poslovanje i koje treba eliminirati	Decembar 2010. god.	Agencija u saradnji sa relevantnim institucijama vlasti na svim nivoima, te obrazovnim institucijama.	Organizirano je do 10 seminara na različitim mjestima u BiH, s ciljem identificiranja područja od interesa i praksi u oblasti poslovnih pravila koja treba eliminirati.	Identifikacija faktora rizika za pojavu korupcije unutar privatnog sektora je vrlo važna komponenta sveukupne borbe protiv korupcije u BiH. Agencija ima vrlo važan zadatak da u okviru ovih nastojanja ostvari saradnju sa poslovnim sektorom, institucijama vlasti i obrazovnim ustanovama kako bi se identificirale oblasti i prakse koje otežavaju tržišno poslovanje. S druge

				strane, postoje istraživanja koja su se bavila ovim problemom u BiH, ali koja se nisu zasnivala na ovoj Strategiji i Akcionom planu. Neka od tih istraživanja su GEM (<i>Global Entrepreneurship Monitor</i>) istraživanje Centra za razvoj poduzetništva Tuzla, Analiza „Manje korupcije- više radnih mjesta“ NBR-Link-Plod i dr. Rezultati ovih i drugih srodnih istraživanja mogu biti od koristi prilikom realizacije ove strateške mjere.
2.18 Provesti ispitivanje poslovnog okruženja u BiH u cilju identifikacije oblasti u kojima se pojava korupcije najviše očekuje.	Decembar 2010. god.	Agencija, nadležna ministarstva	Anketa među poslovnim subjektima u BiH, s ciljem identificiranja oblasti u kojima bi se korupcija mogla najlakše pojaviti; rezultati ankete su diseminirani.	Slično kao i kod prethodne mjere, Agencija ima obavezu da u narednom periodu jednako posveti pažnju prevencije korupcije unutar privatnog sektora. Ovakva obaveza neposredno proilazi iz niza međunarodnih izvora kojima je BiH pristupila, i koje je prihvatila u vlastiti pravni poredak. Naime, oni polaze od toga da se korupcija jednako javlja u javnom i privatnom sektoru, te je potrebno pristupiti holistički u njihovom suprotstavljanju. Odgovori koji su dobijeni od pojedinih institucija nadležnih za oblast privrede, razvoja i poduzetništva ukazuju kako nisu vođene aktivnosti na realizaciji ove strateške mjere.
2.20 Svaka institucija na svim nivoima u BiH, treba razviti katalog svojih administrativnih procedura, sa naglaskom na procese koji se odnose na privatne firme.	Decembar 2010. god.	Sva ministarstva i druge javne institucije na svim nivoima	Dostupni su katalogi administrativnih procedura za svako ministarstvo i javne institucije, sa naglaskom na procese vezane za poslovanje.	Čini se kako je jedan od najvećih nedostataka ove strateške mjere u njezinom nepreciznom formulisanju. To se podjednako odnosi na sam sadržaj mjere i indikatore uspjeha. Čini se suvišnim licitirati šta se podrazumjeva pod katalogom administrativnih procedura u ministarstvima i drugim javnim institucijama, a koje se odnose na privatne firme. Definitivno će biti potrebno da kreatori Strategije revidiraju ili dodatno pruže tumačenje značenja ove mjere kako bi se mogao ocijeniti uspjeh njezinog ostvarenja. Ovakvo se općenito može konstatovati kako sve institucije imaju interne procedure svog rada, ali se ne može sa sigurnošću zaključiti je li to suština ove strateške mjere?!

<p>2.21 Donijeti Kodeks ponašanja za javnu službu, u skladu sa najboljim evropskim primjerima, s ciljem postavljanja jednoobraznih standarda ponašanja javne službe u BiH.</p>	<p>Januar 2011. god.</p>	<p>Agencija, Vijeće ministara BiH</p>	<p>Donesen Kodeks ponašanja za javnu službu, te je učinjen obaveznim za sve zaposlene u javnim službama na svim nivoima u BiH.</p>	<p>U uslovima kada je državna služba organizirana na svim nivoima vlasti u BiH potrebno je ukazati na formalni nedostatak Strategije i Akcionog plana koji kao odgovornu instituciju za realizaciju ove strateške mjere nominiraju Agenciju i Vijeće ministara BiH. Naime, za različite niveoe vlasti postoje državna i entitetske agencije za državnu službu/upravu koje bi trebale donijeti svoje Kodekse ponašanja javnih službenika. Prema dostupnim podacima, donesen je Etički kodeks Ureda koordinatora za reformu javne uprave, u Federaciji BiH je donesen Etički kodeks za državne službenike u FBiH (Agencija za državnu službu FBiH), Vlada Republike Srpske je donijela Kodeks ponašanja državnih službenika RS, u Brčkom postoji Etički kodeks BD, dok nisu dostupne informacije o donošenju ovog kodeksa na nivou Agencije za državnu službu BiH. Sudeći prema posljednjem GRECO izvještaju za BiH, na Vijeću ministara BiH je da usvoji Etički kodeks za upravni nivo BiH. Uzimajući u obzir sve izneseno, može se reći kako je ova strateška mjera samo djelimično realizirana.</p>
<p>3. Obrazovanje, obuka i upoznatost javnosti</p>				
<p>3.1 Procijeniti potrebe za obukom javnih službenika s ciljem razvoja neophodnih programa obuke.</p>	<p>Novembar 2010. god.</p>	<p>Agencija</p>	<p>Procjena potreba za obukom u ovoj oblasti javne službe je provedena; Urađeni su nacrti pravnih dokumenata potrebnih za kreiranje infrastrukture za obuku i dostavljeni su Vijeću ministara</p>	<p>Obuka javnih službenika u svim institucijama javne vlasti je redovna aktivnost u njihovom funkcionisanju. Prostor za ocjenu ostvarenja ove strateške mjere je reduciran pa je teško pobrojati sve tekuće aktivnosti u domenu edukacije velikog broja javnih službenika na svim nivoima u BiH. Međutim, suština konkretne strateške mjere je u tome da se sa jednog mjesta, iz perspektive Agencije (kao jedine nominirane odgovorne institucije) procijene potrebe za obukom javnih službenika na temu suprotstavljanja korupciji, te da se na temelju tih procjena sačine specifični programi obuke</p>

				<p>prilagođeni realnim potrebama svake pojedinačne institucije. U situaciji kada Agencija nije počela sa obavljanjem svojih poslova, može se reći kako na formalnoj razini ova mjera nije realizirana. U suštini, edukacijski programi postoje u većem broju javnih institucija ali njihov sadržaj nije direktni rezultat provedbe ove strateške mjere. Ranije spomenuti projektni prijedlog Ureda državnog koordinatora za reformu javne uprave će definitivno doprinijeti realizaciji ove strateške mjere.</p>
<p>3.2 Kreirati neophodne preduslove, unutar okvira poslovanja Agencije i relevantnih obrazovnih institucija, u cilju razvoja nastavnog plana i programa, pedagoških materijala i alata, te obučiti edukatore za isporuku obuke iz integriteta/borbe protiv korupcije/etike za javne službenike.</p>	<p>Septembar 2010. god.</p>	<p>Agencija</p>	<p>Svi neophodni pravni akti su usvojeni; obezbjeđena su sredstva za razvoj nastavnog plana i programa, pedagoških materijala i alata i za obuku edukatora kako bi mogli isporučiti obuku iz integriteta/etike za javne službenike.</p>	<p>Radi se o zaista sveobuhvatnoj i kompleksnoj strateškoj mjeri. U situaciji kada Agencija nije u potpunosti institucionalno izgrađena teško je očekivati da se ova mjera realizira. Ocjena njenog ostvarenja će direktno zavisiti od nivoa uspostavljene saradnje između Agencije i relevantnih obrazovnih institucija (koje su po svom curriculum-u orijentirane na edukaciju iz ove oblasti) te njihove uzajamne prepoznatljivosti i posvećenosti. Agencija će definitivno imati važan zadatak da se nametne kao pouzdan i efikasan partner brojim subjektima iz različitih sektora u BiH kako bi na sveobuhvatan način mogla realizirati strateške aktivnosti u svom djelokrugu rada.</p>
<p>3.3 Osmisliti interaktivne i pristupačne materijale za obuke javnih službenika (online sadržaj, interaktivni video materijal, itd.).</p>	<p>Januar 2011. god.</p>	<p>Agencija</p>	<p>Osmišljeni i distribuirani interaktivni, pristupačni materijali za obuku za izgradnju kompetentnosti državnih službenika (online sadržaj, interaktivni CD/DVD, video materijal, itd.).</p>	<p>Ova strateška mjera je po svom sadržaju i predviđenom roku realizacije nastavak aktivnosti iz prethodne mjere, koja se odnosi na stvaranje planova i programa obuke iz područja integriteta/borbe protiv korupcije/etike za javne službenike. Agencija je jedina nominovana institucija odgovorna za realizaciju aktivnosti u okviru ove strateške mjere. Intencija kreatora Strategije za borbu protiv korupcije je da se uz korištenje savremenih didaktičkih srestava zasnovanih na IT tehnologijama unaprijedi proces edukacije i obuke javnih službenika. Tom prilikom, Agencija će imati obavezu da osmisl</p>

				sadržaj tih nastavnih materijala i učini ih dostupnim krajnjim korisnicima. Dok se Agencija u potpunosti ne osposobi da može obavljati i ove poslove, ocjena realizacije predmetne strateške mjere je i dalje negativna.
3.8 Uvesti periodičnu obuku za novinare iz oblasti istraživačkog novinarstva.	Januar 2011. god.	Agencija, Udruženje novinara	Nastavni plan i program obuke je uveden i testiran.	Izrada specifičnih nastavnih planova i programa u procesu edukacije i obuke je jedna od vrlo važnih djelatnosti Agencije. Ovaj put se ova obaveza horizontalno proširuje na sektor (istraživačkog) novinarstva, kojom prilikom se uvodi dodatna obaveza saradnje sa strukovnim udruženjima novinara radi što efkasnijeg ostvarenja ove strateške mjere. U dosadašnjem periodu su organizirane različite vrste edukcijskih aktivnosti za novinare, kako od strane strukovnih udruženja tako i od drugih subjekata domaće i međunarodne provenijencije. Međutim, Strategija izričito zahtjeva da Agencija bude nosilac ovih aktivnosti. Uslijed takvog stanja, ne može se konstatovati kako je ova strateška mjera u potpunosti realizirana.
3.12 Provesti i procijeniti strategiju javnog komuniciranja u svrhu edukacije širih grupa javnosti o opasnostima koje korupcija nosi, te o sredstvima za borbu protiv korupcije i o pojedinačnoj odgovornosti svakog građana glede ovog problema.	Januar 2011. god.	Agencija, uredi za odnose sa javnošću	Strategija javnog komuniciranja je osmišljena i testirana i započela je njena provedba. Uspostavljeni su mehanizmi praćenja i procjene.	Kako se u opisu ove strateške mjere govori o strategiji javnog komuniciranja kao zasebnom pravno-političkom dokumentu odmah se nameće zaključak kako se radi o dosta zahtjevnom zadatku u čiju realizaciju treba biti uključen veći broj institucija. S tim u vezi, ranije spomenuti projektni prijedlog Ureda državnog koordinatora za reformu javne uprave zasigurno može doprinijeti boljoj realizaciji ove strateške mjere. Naime, ovaj projekat se namjerava realizirati sredstvima Fonda za reformu javne uprave, što je vrlo važan faktor uzmu li se nu obzir limitirana finansijska sredstva koja Agenciji stoje na rasplaganju. Teško je u ovome trenutku govoriti o sadržaju strategije javnog komuniciranja, ali se načelno može reći kako ona treba biti orijentirana ka općoj populaciji, pojedincima i institucijama

				javne vlasti, privatnom sektoru i dr., te da treba biti usmjerena ka prevenciji i odvraćanju od koruptivnih aktivnosti na svim nivoima njezinog javljanja. Posebno je važno da se unutar ovog dokumenta na ispravan način adresiraju pitanja edukacije mladih i drugih kategorija koje nisu dovoljno informisane o ovoj pojavi.
3.13 Početak obuke za novinare u saradnji sa njihovim profesionalnim udruženjima.	Januar 2011. god.	Agencija, uredi za odnose sa javnošću	Održano je najmanje 6 obuka; Uspostavljeni su mehanizmi praćenja i procjene.	U situaciji kada nije realizirana strateška mjera koja se odnosi na usaglašavanje nastavnih planova i programa edukacije i obuke za novinare, teško je očekivati da su poduzimane aktivnosti na realizaciji ove strateške mjere. Osim toga, unutar pokazatelja ostvarenja je određen najmanji broj održanih obuka za novinare, te nametnuta obaveza uspostave mehanizama praćenja i procjene kvalitete realizirane obuke. Kako Agencija nije uspostavljena nije moguće govoriti o realizaciji ove strateške mjere, iako je moguće da se izvjestan oblik obuka za ovu ciljnu populaciju već ranije održavao ali u organizaciji drugih subjekata različitih od Agencije. Jedino se može očekivati da će Agencija što prije početi obavljati svoje funkcije u punom kapacitetu, te da će se jednako posvetiti i aktivnostima u ovom području.
4. Provedba zakona				
4.1 Povećati učinkovitost svih agencija za provedbu zakona u BiH, kroz adekvatno financiranje, opremanje i osposobljavanje.	Decembar 2010. god.	Agencija, Vijeće ministara BiH, ministarstva unutrašnjih poslova	Utvrđene su potrebe za finansiranje, opremanje i osposobljavanje i akcije na zadovoljavanju istih sprovedene.	Povećanje učinkovitosti svih agencija za provedbu zakona u BiH, kroz adekvatno finansiranje, opremanje i osposobljavanje je kontinuirana aktivnost. Na ovaj način se namjeravaju stvoriti adekvatne pretpostavke za efikasnije otkrivanje i dokazivanje koruptivnih krivičnih djela na svim nivoima vlasti u BiH. Intencija kreatora Strategije za borbu protiv korupcije je bila da se jednog mjesta, tačnije od strane Agencije i Vijeća ministara BiH sačini analiza i procjena potreba tijela za provođenje zakona za finansiranjem, opremanjem i osposobljavanjem. Kako

			<p>se od strane ovih institucija nisu poduzimale aktivnosti na ostvarenju ove strateške mjere, policijska tijela na svim noviom su samostalno, u okviru vlastitih i mogućnosti lokalnih tijela vlasti nastojala osigurati određen nivo opremljenosti i osposobljenosti kako bi se mogle odlučnije baviti suzbijanjem koruptivnih krivičnih djela. S obzirom da postoje određene razlike u finansijskim mogućnostima lokalnih tijela vlasti da odvajaju određena sredstva za pomenute namjene, variraju i odgovori pojedinih policijskih tijela na ovo pitanje. U pravilu je većina policijskih tijela organizacijski osposobljena za istraživanje krivičnih djela korupcije i zloupotrebe službenog položaja i ovlaštenja. Neka od njih imaju zadovoljavajuću finansijsku podršku u cilju povećanja učinkovitosti, odnosno, opremanja i osposobljavanja djelatnika u cilju borbe protiv korupcije. Tipičan primjer takvih policijskih tijela je Ministarstvo unutarnjih poslova Kantona 10, koje je u skladu sa projektom sprečavanja korupcije predvidjelo u svom budžetu i finansijska sredstva za ove namjene. S druge strane, određena policijska tijela su donijela vlastite strategije i programe borbe protiv korupcije, ali bez navođenja konkretnih informacija o finansijskim sredstvima koja su izdvojena u svrhe implementacije ovih dokumenata u praksi. Primjer tih policijskih tijela su Ministarstvo unutrašnjih poslova USK koje ima Antikorupcijski program Sektora kriminalističke policije i Jedinice za profesionalne standarde, unutrašnju kontrolu i reviziju te Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo koje ima zasebne strategije i planove borbe protiv korupcije u Upravi administracije i podrške i Upravi policije. Na kraju, određena policijska tijela na lokalnom nivou ne raspolažu dovoljnim materijalno-tehničkim</p>
--	--	--	---

				<p>sredstvima za adekvatne istrage koruptivnih krivičnih djela. Takvo stanje je evidentirano u Ministarstvu unutrašnjih poslova BPK. Sve navedeno ukazuje da se predmetna mjera treba realizirati na način kako je zamišljena njezina provedba u praksi. Agencija definitivno ima zadatak da na jedinstven način izvrši analizu potreba policijskih tijela za finansiranjem, opremanjem i osposobljavanjem, te da rezultate takvih analiza i procjena dostavi tijelima vlasti koja trebaju izvojiti odgovarajuća sredstva za ove namjene i time pokazati svoju odlučnost u borbi protiv korupcije.</p>
<p>4.2 Evaluacija primjene posebnih istražnih radnji u slučajevima korupcije, u cilju procjene njihove efikasnosti.</p>	<p>Decembar 2010.</p>	<p>Ministarstva unutrašnjih poslova, Vijeće ministara BiH</p>	<p>Vidljivo povećanje korištenja posebnih istražnih radnji u slučajevima korupcije.</p>	<p>Još jednom se može ponoviti ranije iznesena konstatacija kako je postojala neusaglašenost po pitanju rokova za implementaciju ove strateške mjere i dinamike izmjena i dopuna krivičnog zakonodavstva koje uređuje oblast primjene posebnih istražnih radnji. Nakon određenog vremena, omogućena je primjena posebnih istražnih radnji u slučajevima otkrivanja i dokazivanja koruptivnih krivičnih djela. Dosadašnja praksa bilježi mali broj slučajeva u kojima je došlo do primjene ovih mjera. S tim u vezi, većina odgovora na ovo pitanje koje su dostavila policijska tijela ukazuje na ovu činjenicu. Ne postoje pokazatelji implementacije ove mjere kako je predviđeno Akcionim planom. Od svih odgovora, u samo jednom slučaju je bilo upotrebe posebnih istražnih radnji u praksi MUP-a USK (Nadzor i tehničko snimanje i pristup kompjuterskim sistemima i kompjutersko sravnjavanje podataka) iz preporuku ove institucije da se u budućnosti učestalije koristi radnja prikrivenog istražitelja i informatora radi njihove veće efikasnosti. Uzmu li se u obzir indikatori ostvarenja ove strateške mjere (vidljivo povećanje korištenja posebnih istražnih radnji) može se konstatovati kako ova mjera ostaje nerealizirana. Ipak, poduzimaju se</p>

				<p>određene aktivnosti na cjelokupnom uređenju područja primjene posebnih istražnih radnji, neovisno od borbe protiv korupcije. Vijeće ministara BiH je na prijedlog Ministarstva sigurnosti BiH osnovalo Radnu grupu za pripremu metodologije i rješenja identificiranih problema u oblasti primjene posebnih istražnih radnji. Rezultati rada pomenute Radne grupe će svakako doprinijeti ostvarenju i ove strateške mjere.</p>
<p>4.3 Uvođenje specijaliziranih obuka za uposlenike agencija za provedbu zakona, uključenih u borbu protiv korupcije, kao i za tužioce i suce u oblasti korupcije i oduzimanja nelegalno stečene imovine.</p>	<p>Decembar 2010.</p>	<p>Agencija, ministarstva pravde, ministarstva unutrašnjih poslova, Vijeće ministara BiH, VSTV i Centri za edukaciju sudaca i tužilaca i Pravosudna komisija BD</p>	<p>Uvedeni su specijalizirani kursevi obuke za policijske službenike, tužitelje i osoblje Agencije koji su uključeni u provjeru korupcije, te sudija u oblasti korupcije i oduzimanja nelegalno stečene imovine.</p>	<p>Iako Agencija kao prvonominovana odgovorna institucija još uvijek nije funkcionalna, može se reći kako se ova strateška mjera redovito implementira na nivou edukacije profesionalaca iz pravosuđa i policijskih tijela o temama koje po svom naslovu ili sadržaju referiraju na borbu protiv korupcije. U domenu edukacije pravosudnih službenika većinu aktivnosti provode entitetski centri za edukaciju sudija i tužilaca te Pravosudna komisija BD. Nadzor nad stručnim usavršavanjem sudija i tužilaca i savjetovanje u vezi sa usvajanjem programa stručnog usavršavanja sudija i tužilaca vrši Visoko sudsko i tužilačko Vijeće BiH, koje ima Stalnu komisiju za edukaciju, koja se konkretno bavi ovim poslovima. U toku 2011. godine, entitetski centri za edukaciju sudijani tužilaca su organizirali seminare i okrugle stolove na teme borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, oduzimanja imovinske koristi, savremenih metoda borbe protiv ovih krivičnih djela i sl, koje su svakako vrijedan doprinos realizaciji ove strateške mjere. Isto tako, tijela za provođenje zakona su redovito upućivala svoje službenike na različite vrste edukacija koje su organizirale domaće i međunarodne institucije, a koje su se doticale teme borbe protiv korupcije. Važna je uloga Ministarstva sigurnosti BiH u aktivnom sudjelovanju u pripremi i realizaciji obuka za predstavnike svih nadležnih agencija iz</p>

				<p>oblasti sprječavanja i borbe protiv korupcije. U tom smislu, vrijedi spomenuti kako su policijska tijela na svim nivoima saradivala na polju edukacije sa Agencijom za školovanje i stručno usavršavanje kadrova, SIPA-om, FMUP-Policijska akademija, Europolom, TAIEX, OLAF, EUPM, OCTN, GRECO i drugim subjektima koji su organizirali ovakve vidove stručnog usavršavanja. U skladu sa navedenim, može se reći kako se ova aktivnosti kontinuirano odvija, ali se očekuje što skoriji početak funkcionisanja Agencije u ovom području, radi usklađivanja sadržaja i dinamike edukacije i obuke za sve odgovorne institucije.</p>
5. Koordinacija i provedba Strategije				
<p>5.1 Izrada publikacije za formuliranje politika borbe protiv korupcije u ministarstvima i drugim institucijama vlasti na svim nivoima.</p>	<p>August 2010.</p>	<p>Agencija</p>	<p>Dostupnost primjerka publikacije za formuliranje politike borbe protiv korupcije koji je dogovoren između svih uključenih institucija.</p>	<p>Agencija još uvijek nije funkcionalna; aktivnost nije sprovedena.</p>
<p>5.3 Razviti sistem za koordinaciju aktivnosti u borbi protiv korupcije, uključujući: na državnom nivou – predstavnike svih relevantnih institucija na nivou entiteta i BD BiH– predstavnike entitetskih vlada i Vlade Brčko Distrikta BiH na lokalnom nivou, od svakog organa zahtijevat će se da razvije svoju vlastitu antikorupcijsku politiku, kao i da osmisli i pokrene mehanizme za njen nadzor i evaluaciju</p>	<p>Decembar 2010.</p>	<p>Agencija</p>	<p>Dokument nacrt sistema za koordinaciju politika rada je usvojen, usaglašen i odobren od strane svih nosioca interesa.</p>	<p>Agencija još uvijek nije funkcionalna; aktivnost nije sprovedena.</p>
<p>5.4 Agencija će razviti specijalne procedure za savjetovanje sa NVO-ima i sa profesionalnim poslovnim udruženjima o pitanjima koja se odnose na provedbu Strategije.</p>	<p>Decembar 2010. god</p>	<p>Agencija</p>	<p>Procedure za savjetovanje sa NVO-ima i poslovnim udruženjima o pitanjima vezanim za provedbu Strategije</p>	<p>Agencija još uvijek nije funkcionalna; aktivnost nije sprovedena.</p>

			su dostupne, usaglašene i dogovorene sa nosiocima interesa.	
5.6 Publikacija za razvoj sistema formuliranja politika rada u institucijama vlasti na svim nivoima će biti uvedena kao alat za obavezno korištenje.	Januar 2011.	Agencija, Vijeće ministara BiH	Publikacija (razvijena 2010. god.), nakon testne faze, se uvodi kao alat za obavezno korištenje od strane institucija vlasti na svim nivoima.	Agencija još uvijek nije funkcionalna; aktivnost nije sprovedena.

LEGISLATIVA

SPECIFIČNA MJERA	ROK IZVEDBE	ZADUŽENA INSTITUCIJA	POKAZATELJ IMPLEMENTACIJE
4.4 Izvršiti potpuno usaglašavanje krivičnog zakonodavstva u BiH sa međunarodnim standardima.	Decembar 2011. god.	Agencija, ministarstva pravde, ministarstva unutrašnjih poslova, Vijeće ministara BiH	Krivično zakonodavstvo BiH je u znatnoj mjeri usklađeno sa međunarodnim standardima. To uključuje ratifikaciju relevantnih međunarodnih ugovora/konvencija. Ostaje još da se domaće zakonodavstvo usaglasi sa odredbama Dodatnog protokola uz kaznenopravnu konvenciju Vijeća Evrope o korupciji, Konvenciju OECD-a o suzbijanju potkupljenja stranih javnih dužnosnika u međunarodnim poslovnim transakcijama te pojedinim odredbama Građansko-pravne konvencije Vijeća Evrope o korupciji. S tim u vezi, vrijedi spomenuti kako je Ministarstvo sigurnosti BiH izvijestilo da je BiH imenovala eksperte u tim za reviziju implementacije Konvencije UN-a protiv korupcije. Radi se o kontinuiranim aktivnostima. Ministarstvo pravde BiH je uspostavilo Tim za praćenje i ocjenu primjene krivičnih zakona. Tim je zadužen za razmatranje svih pristiglih inicijativa za izmjene krivičnih zakona, te za predlaganje izmjena za koje se utvrdi da su opravdane. Kako Agencija nije funkcionalna nedostaju inicijative za izmjenu krivičnog zakonodavstva u segmentu koruptivnih krivičnih djela i njihovog suzbijanja.
4.5 Predlaganje različitih procedura kojima bi se unaprijedile istražne radnje u cilju efiksnijeg procesuiranja koruptivnih krivičnih djela.	Decembar 2011. god.	Agencija, ministarstva pravde, ministarstva unutrašnjih poslova, Vijeće ministara BiH, nadležna tužiteljstva	Ključnu ulogu u ostvarenju ove strateške mjere ima Agencija koja još uvijek nije započela sa realizacijom pojedinih strateških aktivnosti iz ove oblasti.

<p>4.6 Unaprijediti odredbe u vezi sa procedurama agencija s ciljem prevencije zlouporabe ovlaštenja od strane osoblja tih agencija.</p>	<p>Decembar 2011. god.</p>	<p>Agencija, ministarstva pravde, ministarstva unutrašnjih poslova, Vijeće ministara BiH, tužiteljstva</p>	<p>Ključnu ulogu u ostvarenju ove strateške mjere ima Agencija koja još uvijek nije započela sa realizacijom pojedinih strateških aktivnosti iz ove oblasti.</p>
<p>4.7 Unaprijediti postupke i primjenjivost odredbi zakona koji tretiraju oduzimanje nezakonito stečene imovine i prava.</p>	<p>Septembar 2012. god.</p>	<p>Agencija, ministarstva pravde, VSTV</p>	<p>Bez obzira na činjenicu da Agencija nije funkcionalna, ova mjera je realizirana u okviru drugih reformskih procesa. Značajnu ulogu u njezinom realiziranju su imale pojedine odgovorne institucije. One su davale svoja mišljenja i prijedloge na nacrt izmjena i dopuna odredbi krivičnog zakonodavstva koje omogućavaju oduzimanje imovinske koristi pribavljane krivičnim djelom. Unutar krivičnog zakona BiH uvedena je odredba iz čl. 110a koja omogućava tzv. prošireno oduzimanje imovinske koristi. Takva rješenja postoje unutar krivičnog zakona FBiH i BD. Na području RS je donesen poseban propis o oduzimanju nezakonito stečene imovinske koristi. Može se konstatovati kako je ova strateška mjera realizirana. Ostaje obaveza praćenja njezine primjene radi evaluacije efikasnosti novih rješenja. U tom procesu Agencija će imati vrlo odgovornu ulogu.</p>
<p>4.8 Usvojiti procedure koje omogućavaju uspostavljanje javnih registara pravnih lica, i odgovornih lica u pravnim licima umiješanih u korupciju</p>	<p>Mart 2011. god.</p>	<p>Agencija, ministarstva pravde, nadležna ministarstva u oblasti privrede, Vijeće ministara BiH</p>	<p>Sve do sada nisu razjašnjene temelje dileme šta su kreatori strategije smatrali pod terminom javnih registara pravnih lica i odgovornih lica u pravnim licima umiješanih u korupciju?! Radi se o izuzetno kompleksnoj strateškoj mjeri koja čija implementacija je uvjetovana odredbama drugih propisa u BiH koji uređuju pitanja pravnih posljedica osude i sl. Agencija će morati poduzeti značajne aktivnosti radi ostvarenja ove strateške mjere.</p>
<p>4.9 Usvojiti procedure za zaštitu osoba koje ukazuju na nepravilnosti u propisanim postupcima</p>	<p>Decembar 2011. god.</p>	<p>Agencija, Vijeće ministara BiH, nadležna ministarstva</p>	<p>Zaštita osoba koje <i>bona fide</i> prijavljuju korupciju unutar institucija je adresirana na nekoliko mjesta u ovoj Strategiji i Akcionom planu. Agencija ovo pitanje mora tretirati kao prioritet u svom budućem radu. Zaštita ovh osoba se ostvaruje sa nekoliko različitih instrumenata krivičnog, upravnog, građanskog i drugih grana prava. Na ovom mjestu vrijedi spomenuti aktivnosti Vijeća ministara BiH, koje je na prijedlog Ministarstva sigurnosti BiH osnovalo Radnu grupu za izradu Nacrta zakona o programu zaštite svjedoka u BiH, koji je trenutno u fazi usaglašavanja sa mišljenjima nadležnih institucija.</p>

DUGOROČNE MJERE

SPECIFIČNA MJERA	ROK IZVEDBE	ZADUŽENA INSTITUCIJA	POKAZATELJ IMPLEMENTACIJE
<p>4.10 Revizija postojećeg zakonodavstva u vezi sa organizacijom i ovlastima agencija za provedbu zakona, tužiteljstava i sudova i, po potrebi, usvajanje dodatnih zakona i procedura za njihovo učinkovitije funkcionisanje.</p>	<p>Decembar 2014. god.</p>	<p>Agencija, ministarstva unutrašnjih poslova, ministarstva pravde, Vijeće ministara BiH, tužiteljstva i sudovi u BiH</p>	<p>Ključnu ulogu u ostvarenju ove strateške mjere ima Agencija koja još uvijek nije započela sa realizacijom pojedinih strateških aktivnosti iz ove oblasti.</p>
<p>4.11 Uvođenje dodatnih procedura pri odabiru, uz dodatno potvrđivanje, za kandidate koji se prijavljuju na pozicije koje su važne u otkrivanju, kao i pozicijama koje su im nadređene.</p>	<p>Decembar 2014. god.</p>	<p>Agencija, ministarstva unutrašnjih poslova, Vijeće ministara BiH, policijske akademije</p>	<p>Pozitivno zakonodavstvo u BH poznaje institut provjera javnih dužnosnika koji su izabrani na neku odgovornu funkciju. Taj institut se najčešće primjenjuje u kontekstu primjene Zakona o zaštiti tajnih podataka, odnosno, sigurnosnih provjera za izabrane dužnosnike koje provode Obavještajno-sigurnosna agencija BiH i Državna agencija za istrage i zaštitu BiH. Međutim, čini se kako je zamisao kreatora strategije kod ove strateške mjere bitno drugačija od instituta sigurnosnih provjera koje se trenutno provode u praksi. S tim u vezi, moguće je konstatovati kako ova strateška mjera nije realizirana. Agencija će imati ključnu ulogu u kreiranju ovih procedura u narednom periodu.</p>